

Mkate na Maji ya **Uzima**

SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: Kut. 15:22–16:36, Mwa. 3:1–6, Kut. 17:1–7, 1 Kor. 10:4, Kut. 18: 1–27, 1 Kor. 10:11.

Fungu la Kukariri: “Bwana akamwambia Musa, Mtakataa kuyashika maagizo yangu na sheria zangu hata lini? Angalieni, kwa kuwa Bwana amewapa ninyi hiyo Sabato, kwa sababu hii huwapa siku ya sita chakula cha siku mbili; kaeni kila mtu mahali pake, mtu awaye yote asiondoke mahali pake kwa siku ya saba. Basi hao watu wakapumzika kwa siku ya saba” (Kutoka 16:26-30).

Baada ya kuondoka Misri, Israeli ilikuwa katika safari isiyojulikana kuelekea katika Nchi ya Ahadi. Watu walikabiliwa na safari ngumu na ndefu, na walipaswa kujifunza masomo mengi mapya. Bwana angewaongoza na kuwatunza; na, ndiyo, shauku Yake ilikuwa kuwasaidia wakue, lakini ni lazima wajifunze nidhamu, kuwa na kiasi, kujinyima, kutokuwa wabinafsi, kumtumaini Bwana na hasa utii.

Musa alikuwa kiongozi anayeonekana, na watu walipaswa kumfuata na uongozi wake ikiwa walitaka kushinda. Ilikuwa muhimu kwao kukaa pamoja, kushirikiana kama jumuiya, na kusaidiana. Kulikuwa na vikwazo na changamoto nyingi mbele yao. Sehemu kubwa sana ya ukuaji wao kiroho ingetegemea jinsi walivyokabiliana na changamoto hizo na jinsi walivyoonesha mwitikio kwa Musa, hasa matatizo yalipokuwa makubwa.

Msemo wa Kichina uliozoeleka kwamba “safari ya maili elfu moja huanza kwa hatua moja” ulikuwa wa kweli katika hali yao, na walihitaji kutumaini maagizo ya Bwana kwa kila hatua. Cha kusikitisha, kama tutakavyoona, hawakujifunza masomo hayo kwa urahisi.

Lakini hata hivyo, ni nani anayejifunza kwa urahisi?

**Jifunze somo la juma hili kwa maandalizi ya Sabato ya Agosti 16.*

Maji Machungu

Katika masimulizi ya Biblia, wahusika tofauti tofauti wanakuwa na nafasi tofauti tofauti, nzuri au mbaya, na tunahitaji kuzingatia kwa makini njama, mahali, wakati na waovu. Hata hivyo, jambo muhimu zaidi katika kisa ni utatuzi wa matatizo na masomo tuliyojifunza. Ndivyo ilivyo pia katika masimulizi haya.

Kama mfululizo wa matukio unavyoonesha, Mungu ndiye Mtatuzi wa Matatizo na Mpatanishi; hata hivyo, kazi Yake inatatizwa na kutoamini kwa watu. Kama matokeo ya manung'uniko na kutoamini kwao siku zote, Waebrania walipata matatizo makubwa, hata majanga. Walijiletea matatizo mengi kwa sababu ya kutokuamini na kutotubu kwao.

Soma Kutoka 15:22–27. Baada ya kuvuka Bahari ya Shamu, mazingira usuli ya muujiza wa kwanza uliofanywa yalikuwa nini?

Jaribu la kwanza la imani ya Israeli linahusishwa na uhitaji wa maji, si jambo la kushangaza unapozingatia mazingira magumu, ya joto, na jangwa kavu. Baada ya siku tatu za safari, hatimaye watu walipata maji, lakini hayakunyweka. Mara maana yake ni “chungu,” na kwa sababu maji yalikuwa machungu, imani ya Israeli katika Bwana wao mwenye kujali iliyumba upesi. Hata hivyo, Mungu aliitikia kwa huruma, na mwujiza wa kwanza ulifanywa kwa kipande cha mti. Bila shaka, haikuwa mti bali ni Bwana aliyeyafanya maji kuwa matamu na ya kunyweka. Watu walipaswa kujifunza masomo muhimu: (1) subira katika kungojea wakati wa Bwana, na (2) kwamba Mungu hufanya mambo kwa kushirikiana na wanadamu.

Hata hivyo, wana wa Israeli walichukulia kawaida tu mambo mengi na kusahau haraka miujiza mikubwa Mungu aliyowafanyia—miujiza ambayo walikuwa wametoka tu kuimba kwa shauku kubwa wakimsifu, wakitangaza: “‘Ee Bwana, katika miungu ni nani aliye kama wewe? Ni nani aliye kama wewe, mtukufu katika utakatifu, Mwenye kuogopwa katika sifa zako, mfanya maajabu?’” (*Kut. 15:11*).

Lakini, hata baada ya kunung'unika kwao, Mungu aliahidi kwamba hataleta juu ya Waisraeli “maradhi yo yote” (*Kut. 15:26*) yaliyowataabisha Wamisri. Angewalinda. Wangeweza kuipata ahadi hii kwa sharti tu kwamba walitakiwa kudumu kuwa waaminifu Kwake.

Ni majaribu na mapambano gani umejiletea? Unaweza kupata faraja gani kwa kujua kwamba Mungu bado atatenda kwa niaba yako ikiwa utashirikiana Naye?

Kware na Chakula toka Mbinguni

Kinachosikitisha, kuna mtindo unaojirudiarudia wa uasi katika visa hivi vya safari za kiimani. Watu walikuwa na sifa mbaya ya kusahau kwamba mkono wenye nguvu wa Mungu ulikuwa umewasaidia wakati uliopita na kwamba alikuwa ametoa ufumbuzi kwa matatizo yao. Waliruhusu matatizo yao ya sasa yafanye washindwe kufikiria lengo lao kuu na wakati wao ujao mzuri sana ulioahidiwa. Ni tatizo la kawaida hata miongoni mwa watu wa Mungu leo, vilevile.

Soma Kutoka 16:1–36. Sababuya Waisraeli kunung'unikailikuwanini na nini kilifuata?

Ni muhimu kutambua kwamba majaribu katika Biblia mara nyingi yanahusiana na chakula. Katika Bustani ya Edeni, Anguko lilihusiana na kula matunda ya mti uliokatazwa wa ujuzi wa mema na mabaya (*Mwa. 2:16, 17; Mwa. 3:1–6*). Katika majaribu ya Yesu nyikani, jaribu la kwanza la Shetani lilikuwa la chakula (*Mt. 4:3*). Esau alipoteza haki yake ya uzaliwa wa kwanza kwa sababu ya uchu wake usiodhibitiwa (*Mwa. 25:29–34*). Ni mara ngapi kutotii kwa Israeli kulihusishwa na chakula na vinywaji! Haishangazi kwamba Musa alikumbusha vizazi vya baadaye:

“mwanadamu haishi kwa mkate tu, bali huishi kwa kila litokalo katika kinywa cha Bwana” (*Kum. 8:3*).

Bila shaka, mana ilikuwa mkate uliotoka mbinguni ambao Mungu aliwapa Waisraeli wakati wa miaka 40 ya kukaa kwao jangwani. Kupitia zawadi hii, aliwafundisha kwamba Yeye ndiye Muumbaji na Mpaji wa kila kitu. Pia, Mungu alitumia utoaji Wake wa kimuujiza wa chakula hiki ili kuwaonesha jinsi ya kuitunza Sabato ya siku ya saba.

Kila juma miujiza minne ilitokea: (1) kwa siku tano, Mungu alitoa mgao wa kila siku wa chakula hiki; (2) siku ya Ijumaa, sehemu maradufu ya chakula hiki ilitolewa; (3) chakula hiki hakikuharibika kuanzia Ijumaa hadi Sabato; na (4) chakula hiki hakikuanguka siku ya Sabato. Mungu alifanya miujiza hii kila mara ili watu waikumbuke siku ya Sabato na kusherehekea wema wa Mungu siku hiyo. Mungu alisema: “Angalieni, kwa kuwa BWANA amewapa ninyi hiyo Sabato” (*Kut. 16:29*).

Watu wanapenda kula. Tuliumbwa kupenda kula. Chakula kingi sana, kinaotoka ardhini (mlo wetu wa awali) hakinaoneshi tu kwamba Mungu anataka tule lakini kwamba tunapaswa kupenda kile tunachokula, pia. Hata hivyo, zawadi hii nzuri ajabu, ya chakula (na kupenda kwetu kukula) inawezaje kutumiwa vibaya?

Maji toka Mwambani

Jangwani, unahitaji maji mengi. Mungu alishughulikia tatizo hili, ingawa watu walikuwa wakilalamika, hawakumwamini, na hata wakahoji uweza na utayari Wake wa kuwapa maji. Katika kutoamini kwao, walitamani kurudi Misri.

Soma Kutoka 17:1–7. Watu walipaswa kujifunza somo gani kutokana na tukio hili? _____

Musa akapaita mahali hapo Masa, linalomaanisha “kujaribu,” na Meriba, linalomaanisha “mateto.” Bwana aliwapa Waisraeli maji licha ya kutokuamini kwao. Majina haya mawili yalipaswa kuwakumbusha Waisraeli wasimjaribu Mungu na wasibishane Naye (*Ebr. 3:7, 8, 15*). Walitilia shaka sana kuwepo kwa Mungu kati yao, ingawa tayari walikuwa wameona ushahidi mwingi wa wazi wa sio tu kuwepo Kwake, bali wa uweza Wake na mamlaka Yake.

“Musa aliupiga mwamba ule, lakini alikuwa Mwana wa Mungu ndiye ambaye, huku akiwa amefichwa katika nguzo ya wingu, alisimama kando ya Musa, na kusababisha maji yaletayo uzima kutiririka. Sio Musa na wazee wale pekee, bali kusanyiko lote lililosimama kwa mbali, waliona utukufu wa Bwana; na iwapo wingu lile lingeondolewa, wangekuwa wameangamizwa kwa mng’ao wa kutisha wa Yule aliyekuwamo mle.”—Ellen G. White, *Wazee na Manabii, Sehemu ya Kwanza*, uk. 306.

Maji ni ishara ya uhai kwa sababu bila maji hakuna uhai. Kila seli katika mwili wetu inahitaji maji. Sisi wenyewe ni asilimia 60 ya maji. Hata mifupa yetu kwa sehemu ni maji. Hivyo, kuwapa maji jangwani kulikuwa ishara kwa Waisraeli kwamba Mungu alijali mahitaji yao na kwamba wangeweza kumtumaini. Lakini, tena, walipaswa kutii.

Karne nyingi baadaye Paulo, katika 1 Wakorintho 10:4, anawakumbusha waumini kwamba uzoefu wa Waisraeli jangwani ulikuwa wa kipekee. Kristo mwenyewe hakuwaongoza tu bali aliwapa maji (*Zab. 78:15, 16*) na alitosheleza mahitaji mengine ya kiroho na kimwili. Paulo alitangaza: “Mwamba ule ulikuwa Kristo.” Kwao, Kristo alikuwa Chanzo cha uhai na Mpaji wa uzima wa milele. Kama vile mwamba ulivyo imara, ndivyo Mungu alivyowaongoza watu Wake kwa uthabiti. Mtu anaweza kumtegemea kwa sababu hashindwi kutimiza ahadi Zake.

Yapi ni baadhi ya mambo ambayo, sasa hivi, unapaswa kumwamini Mungu? Unawezaje kujifunza kuyatii mapenzi Yake na kumngoja atende kwa wakati Wake? Kwa nini hili si kila wakati ni rahisi kufanya?

Yethro

Musa alitembelewa na Yethro, baba mkwe wake, ambaye pia anaitwa Reueli (*Kut. 2:18*). Yethro alikuja pamoja na Sipora, mke wa Musa, na wana wawili, Gershomu na Eliezeri. Musa aliposikia kwamba wanakuja, akatoka kwenda kuwalaki.

Soma Kutoka 18:1–27. Ni hatua gani kubwa katika historia ya taifa zilifanyika hapa?

Yethro alikuja kwa sababu alikuwa amesikia juu ya ukombozi wa kushangaza ambao Mungu alikuwa amewafanyia Israeli. Musa alimsimulia Yethro kwa kina “mambo hayo yote Bwana aliyomtenda Farao na Wamisri kwa ajili ya Israeli, na mambo mazito yote yaliyowapata njiani, na jinsi Bwana alivyowaokoa” (*Kut. 18:8*).

Yethro alisifu fadhili za Mungu na uingiliaji kati usio wa kawaida kwa niaba ya watu Wake, akisema, “Na ahimidiwe Bwana aliyewaokoa na mikono ya Wamisri, na mkono wa Farao; aliyewaokoa watu hao watoke mikononi mwa Wamisri. Sasa najua ya kuwa Bwana ni mkuu kuliko miungu yote; naam, katika jambo hilo walilowatenda kwa unyeti” (*Kut. 18:10, 11*).

Tunachooni hapa ni mfano wa jinsi utendaji wa Mungu kati ya watu Wake ulivyopaswa kuwa ushahidi kwa ulimwengu wa Mungu wa kweli ni nani na wa kile anachoweza kuwatendea watu Wake.

Wakati uleule ambapo Yethro alijifunza kuhusu Mungu wa kweli, yeye mwenyewe alikuwa na kitu cha kuwapa watu wa Mungu: ushauri wenye hekima na wenye kufaa. Musa alihitaji kupanga mfumo wa kisheria wenye kanuni za haki na usawa. Pia alihitaji waamuzi waliojiweka wakfu na waaminifu, wanaume waadilifu. Yethro alitaja kwa hekima sifa zifuatazo: (1) watu wanaomcha Mungu; (2) wa kweli; na (3) wenye kuchukua mapato ya udhalimu. Watu wenye uwezo wa tabia njema walipaswa kuchaguliwa juu ya makundi tofauti tofauti ya maelfu, mamia, hamsini na makumi. Kwa njia hii, wajibu wa utawala wa Musa ungepunguzwa, na angeweza kujikita katika matatizo makubwa. Hivyo, watu wangehudumiwa vyema.

Musa aliukubali ushauri wa Yethro wenye busara (*Kut. 18:24*) na kuwachagua viongozi katika majukumu tofauti tofauti ya kiutawala (*tazama pia Kum. 1:9–18*).

Musa angeweza tu kumpuuza mzee huyu na kumwambia ajishughulisha na mambo yake mwenyewe. Hakufanya hivyo. Ni masomo gani muhimu tunayoweza kujifunza kutokana na utayari wake wa kumsikiliza mtu huyu ambaye hata hakuwa Mwebrania?

Mkate na Maji ya Uzima

Soma 1 Wakorintho 10:11. Paulo anatoa sababu gani kwa matukio haya kuandikwa? _____

Paulo anaeleza kwamba mambo yote yaliyowapata Waisraeli ni mifano na maonyo kwa wafuasi wa Kristo na yatawasaidia kuepuka matatizo yaleyale; yaani, watajifunza kutokana na mifano hii. Haya ni mafundisho yanayofaa kwetu, sisi tunaoishi katika “miisho ya zamani.” Mungu anawapa watu Wake Roho Mtakatifu ili kuwaimarisha waamini kwa “nguvu, upendo na moyo wa kiasi” (2 Tim. 1:6, 7) ili waweze kufanya maamuzi sahihi na kufuata mafundisho Yake. Yesu Kristo ndiye Chanzo cha maisha mapya (Yn. 14:6), na Yeye pekee ndiye anayeweza kutugeuza kuwa “dhabihu iliyo hai, takatifu, ya kumpendeza Mungu. . . . Wala msiifuatishe namna ya dunia hii; bali mgeuzwe kwa kufanywa upya nia zenu, mpate kujua hakika mapenzi ya Mungu yaliyo mema, ya kumpendeza, na ukamilifu.” (Rum. 12:1, 2).

Baadaye, katika huduma Yake, Yesu alitoa masomo kutokana na masimulizi haya ya Agano la Kale, hasa kuhusu chakula cha mbinguni na maji, akitumia mifano hiyo kufundisha kweli kumhusu Yeye mwenyewe, Yule aliyewaongoza Waisraeli katika jangwa.

Soma Yohana 4:7–15 na Yohana 6:31–51. Ni kweli zipi zimefunuliwa hapa kwa ajili yetu sisi kama Wakristo? _____

Mwanamke Msamaria aligundua kwamba Kristo anatoa kitu ambacho asingekipata mahali pengine. Kiu ya ndani ya amani, furaha na raha vinatoka kwa Mungu, na hivyo ni Mungu pekee anayeweza kuituliza (Zab. 42:1, 2).

Baadaye, katika muktadha wa chakula cha mbinguni, Yesu alieleza kwamba ni Mungu, si Musa, ndiye aliyewapatia watu. Kisha Yesu akasema: “‘Mimi ndimi chakula cha uzima; yeye ajaye kwangu hataona njaa kabisa’” (Yn. 6:35). Yesu alirudia mara mbili kwamba Yeye ni Chakula cha Uzima (Yn. 6:35, 48).

Kama vile mana jangwani ilivyokuwa “chakula cha mbinguni” (Yn. 6:31, 32), vivyo hivyo maji kutoka mwambani yalikuwa zawadi ya Kristo ili kutuliza kiu yao. Kando na mambo haya ya kimwili, chakula na maji pia vilikuwa na maana ya kiroho, kwa kuwa Yesu Kristo ndiye “chakula cha uzima” (Yn. 6:35, 48) na “maji yaliyo hai” (Yn. 4:10, 11, 14; Yn. 7:37, 38). Ni ndani yake tu, basi, kiu na njaa yetu ya vinaweza kutulizwa.

Jifunze Zaidi: Soma Ellen G. White, "Kutoka Bahari ya Shamu Hadi Sinai," uk. 298–311, katika *Wazee na Manabii, Sehemu ya Kwanza*.

Muda mfupi baada ya tukio la maji, taifa lilikabiliwa na hatari mpya (*tazama* Kut. 17:8–16)—kabila katili na lililo tayari kwa vita, Waamaleki, waliwashambulia. "Siyo kwamba Waamaleki walikuwa hawajui tabia ya Mungu au ukuu Wake, lakini badala ya kuwa na hofu mbele Yake, walikuwa wamedhamiria kuupinga uweza Wake. Maajabu yaliyotendwa na Musa mbele ya Wamisri yalifanywa na watu wa Waamaleki kuwa mada ya dhihaka, na hofu za mataifa yaliyowazunguka zilibezwa. Walikuwa wameapa kwa miungu yao kwamba wangewaangamiza Waebrania, asiwepo hata mmoja wa kuponyoka, na walijigamba kwamba Mungu wa Israeli asingekuwa na nguvu ya kuwashinda. Hawakuwa wamedhuriwa au kutishiwa na Waisraeli. Shambulizi lao hili halikutokana na kuchokozwa hata kidogo. Ilikuwa ni katika kudhihirisha chuki yao na upinzani dhidi ya Mungu ndipo walitafuta kuwaangamiza watu Wake. Kwa muda mrefu Waamaleki walikuwa wadhambi wenye kiburi sana, na maovu yao yalikuwa yamemlilia Mungu kwa ajili ya kupatilizwa kisasi, lakini rehema Zake zilikuwa bado zikiwaita waweze kufikia toba; lakini wakati watu wa Amaleki walipowashukia jeshi la Israeli waliochoka na wasio na ulinzi, walitia muhuri uangamivu wa taifa lao."—Ellen G. White, *Wazee na Manabii, Sehemu ya Kwanza* uk. 308.

Maswali ya Kujadili:

- ① Tafakari zaidi wazo la jinsi Yethro alivyojifunza kuhusu Mungu wa kweli kutokana na kile ambacho Mungu aliwafanyia watu Wake. (*Tazama* Kum. 4:4–8.) Kwa nini kanuni hiyo bado ni kweli leo? Jiulize mwenyewe na darasa lako: Kanisa letu linawasilisha ushuhuda wa aina gani kwa ulimwengu? Tunauambia nini ulimwengu kuhusu asili na tabia ya Mungu wetu?
- ② Soma tena 1 Wakorintho 10:4. Hili linapaswa kutufundisha nini kuhusu uasi wa kale, ambao wengine wanauamini leo, unaosema kwamba Mungu wa Agano la Kale alikuwa mwenye kisasi, mwenye chuki, na asiyesamehe, tofauti na kile tunachokiona katika Yesu? Aya hii inaoneshaje kwa nini imani hiyo si sahihi?
- ③ Soma tena kile Ellen G. White alichandika hapo juu kuhusu jinsi Waamaleki walivyopata fursa ya kujifunza kuhusu Mungu wa kweli. Linganisha mtazamo wao na ule wa Yethro. Ni masomo gani tunayoweza kujifunza kuhusu kwa nini Mungu hakuleta hukumu juu yao tu, bali pia juu ya makabila mengi ya ulimwengu wa kale ambayo Israeli walikutana nayo?